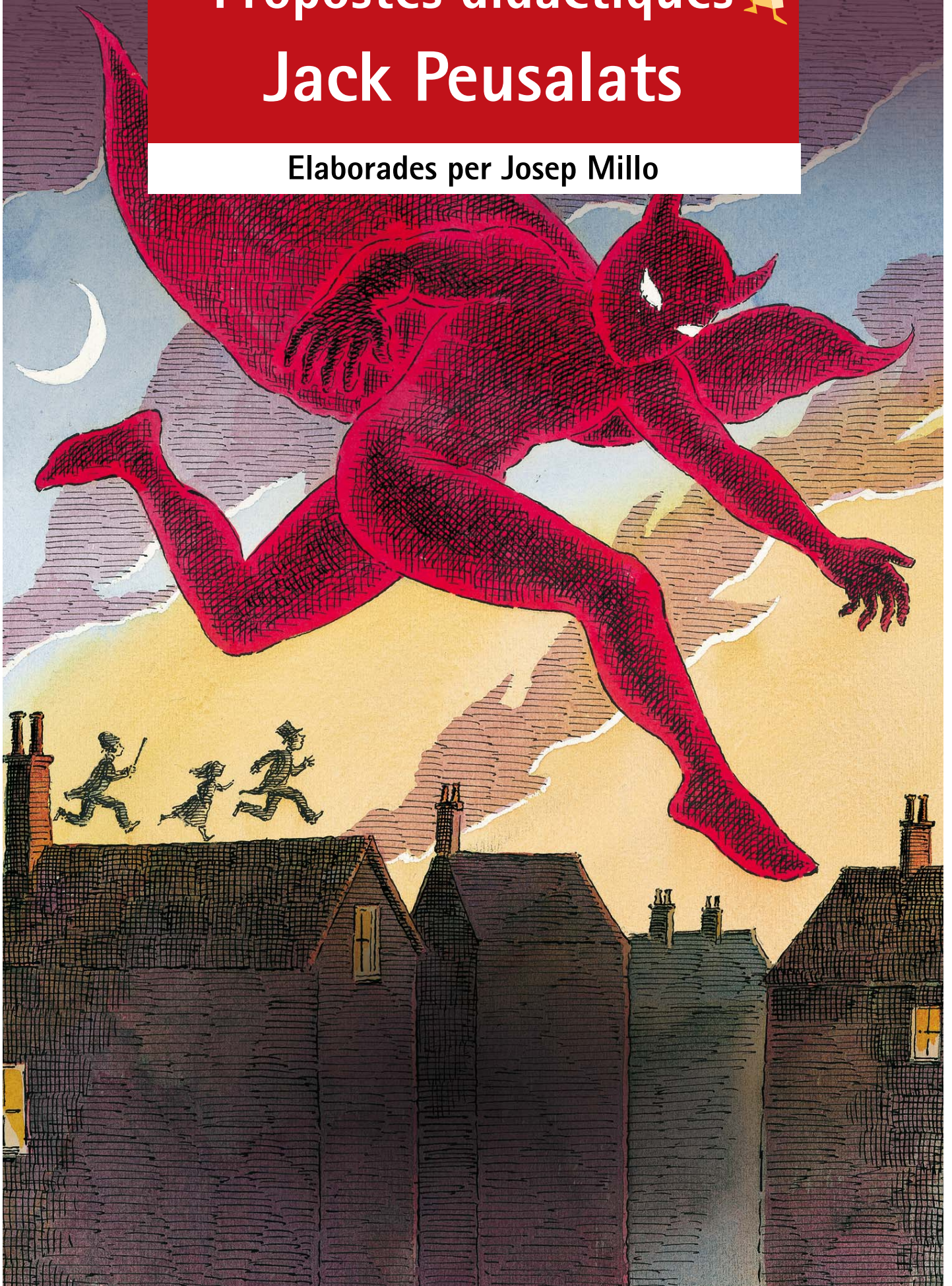

EL MICALET GALÀCTIC

Propostes didàctiques Jack Peusalats

Elaborades per Josep Millo

J A C K

P E U S A L A T S

DESCRIPCIÓ

Autor: Philip Pullman

Dibuixos: David Mostyn

Traducció: Josep Franco

Edicions Bromera/Alzira, 2009

Col·lecció: «EL MICALET GALÀCTIC», núm. 147

Sèrie Roja

Format: 13 × 20,5 cm, 120 pàg.

Enquadernació en rústica. Impressió en blanc i negre.

Edat: a partir de 10 anys.

Tant l'argument com l'acció protagonitzada pels estranys personatges, fan d'aquesta novel·la una lectura apassionant. D'altra banda, la combinació del text narratiu amb les vinyetes pròpies dels còmics confereixen a *Jack Peusalats* un interès i un atractiu especial. A més a més, els lectors i les lectores podran trobar exemples de solidaritat i altruisme que, en aquest cas, aconseguen salvar els xiquets protagonistes d'una situació desesperada.

RESUM ARGUMENTAL

Jack Peusalats se situa en l'època victoriana, en el context social dels barris pobres de la ciutat de Londres, amb malfactors i gent sense escrúpols deambulant perillosament pels carrers –com la que maneja la vida dels infants als orfenats–, juntament amb altres persones humils que hi intenten sobreviure. En aquest context,

ben conegut per referents literaris i cinematogràfics, tres xiquets, Lily, Rose i Ned, s'escapen d'un orfenat, on han viscut díhuit mesos de privacions, amb la intenció d'embarcar en un vaixell que els durà a Amèrica, on pretenen començar una vida nova. La sort, però, no juga al seu favor i cauran a les mans de Mack Navalla, el pitjor malfactor de la ciutat londinenca, qui segresta un dels xiquets i demana com a rescat la joia amb què pensaven pagar els passatges a Amèrica. Tanmateix, un raig d'esperança pareix encendre's amb l'aparició de Jack Peusalats, un personatge estrany vestit com el dimoni però que, malgrat la seua aparença terrible, combat el mal i ajuda els desvalguts. La seua intervenció, juntament amb la d'un mariner i la seua promesa, serà decisiva perquè els tres xiquets puguen escapar-se de les urpes de Mack, de la seua banda i dels capitosts de l'orfenat, que els persegueixen per tal de mantenir-se al davant de la casa d'orfes i d'aconseguir la joia dels xiquets. Finalment, i després de superar moltes peripecies, Lily, Rose i Ned arriben al vaixell amb el temps just per a pujar-hi, i allà rebran una sorpresa fantàstica.

TEMA I INTERÉS DEL LLIBRE

La lectura del present relat atraurà els joves lectors per l'interés de la història que conta, però sobretot per l'acció trepidant i la dualitat que es fa servir per a contar-la: el text narratiu, d'una banda, i les il·lustracions i les vinyetes pròpies dels còmics, de l'altra. Cal dir que la combinació d'aquestes dues tècniques narratives confereix al relat una agilitat que fa d'aquesta novel·la un exercici innovador de lectura per als xiquets i les xiquetes. Tot i la gravetat de la situació que presenta, resulta igualment interessant el sentit irònic –i a vegades còmic–, d'alguns comentaris dels protagonistes (i d'altres que apareixen, però que no hi intervenen), així com les situacions creades per l'autor. L'oposició tradicional entre el

bé (personificat en Jack Peusalats, el mariner i la seua promesa) i el mal (representat per Mack Navalla i els capitosts de l'orfenat) és el tema central de la novel·la, encara que, per a fer-lo més tangible, al llarg de la narració trobarem altres subtemes que ens permetran reflexionar i debatre col·lectivament. Alguns d'aquests subtemes més rellevants són:

- Problemàtica social** i necessitat de centres d'acolliment dignes per a orfes i persones desemparades.
- Solidaritat i atenció a les persones dependents**, especialment si es tracta de xiquets i xiquetes.
- La família com a entorn afectuós i segur** que afavoreix el creixement dels infants com a persones.
- L'heroi**, sempre ajudant una persona o un col·lectiu, com a figura inspiradora de relats fantàstics.
- La decisió i valentia** dels protagonistes, quan s'escapen de les condicions miserables de l'orfenat.
- Els viatges a països allunyats** a la recerca de condicions de vida més bones per a la família.
- L'amor i l'amistat**, presents en diferents moments al llarg de la narració.
- La importància de viure en un ambient segur** per tal de garantir la tranquil·litat de les persones, especialment dels més menuts.

L'AUTOR

Philip Pullman (Norwich, Anglaterra, 1946) és l'autor de la trilogia *La matèria obscura* que va arribar als primers llocs en les llistes de vendes arreu del món, formada pels títols *Llums del nord*, *La daga* i *Els prismàtics ambre*, el primer dels quals ha sigut adaptat al cinema protagonitzat per Nicole Kidman. Pullman ha rebut premis tan importants com l'Astrid Lindgren Memorial Award,

el premi de literatura infantil i juvenil més important del món, per les seues obres, que han esdevingut èxits internacionals.

A més de *Jack Peusalats*, Bromera també ha publicat *El comte Karlstein*, *El rellotge mecànic* i *Lila i el secret dels focs*.

Més informació sobre l'autor: www.philip-pullman.com.

IL·LUSTRADOR

David Mostyn és un conegut il·lustrador, dissenyador gràfic i dibuixant de còmics, tant per a infants com per a adults. Ha treballat principalment a la Gran Bretanya i a Europa, encara que també a Amèrica. Ha il·lustrat llibres de nombrosos autors, i particularment els de Philip Pullman. Els dibuixos que fa destaquen per l'expressivitat i l'adequació al moment narratiu.

SUGGERIMENTS DIDÀCTICS I METODOLÒGICS

Tothom qui creu en la importància de la lectura, coincideix a afirmar la necessitat d'alliberar-la de qualsevol intenció que no siga la d'aconseguir el plaer per si mateixa i, en algun cas, posar de relleu els seus valors literaris, cívics, etc. Aquest principi hauria d'harmonitzar l'equilibri entre el gust de llegir i l'aprenentatge dels continguts del currículum escolar. Potser serà aquesta la recepta més segura per a aconseguir que els alumnes esdevinguen també lectors.

Les iniciatives en el camp de l'animació lectora contribueixen a aconseguir que els alumnes consideren la lectura com una activitat lúdica, lluny d'una obligació imposada. No cal dir que aquesta concepció de la lectura és compartida tant pel professorat com per aquells que fan animació lectora –molt sovint, els mateixos escriptors i escriptores–, que posen en pràctica a l'aula diverses

estratègies i activitats engrescadores dissenyades específicament per als lectors joves.

Les propostes didàctiques que presentem han sigut elaborades pensant en un ús escolar i col·lectiu del llibre i, òbviament, no n'esgoten totes les possibilitats d'explotació. Atesa la diversitat de l'alumnat de l'aula, és possible que alguna d'aquestes activitats siga més adient que no una altra, bé pel contingut, o bé pel nivell de comprensió desigual de cada alumne, raó per la qual recomanem fer-ne una selecció o adaptació.

Amb la finalitat d'interessar i motivar l'alumnat a llegir el llibre, podem preparar unes quantes activitats per a fer-les abans de llegir el llibre, mentre el lligem i després de llegir-lo, a banda de les que hi ha en les propostes de treball. En el moment de la presentació, analitzarem i comentarem els aspectes externs de la novel·la: títol, il·lustració de la coberta, resum argumental, col·lecció, etc., i farem preguntes per a establir hipòtesis sobre el contingut de la narració: per què deuen haver ingressat els xiquets en l'orfenat?, on pensen anar si aconseguen escapar-se?, què pot passar si s'encreuen amb Mack Navalla?, a qui representa el personatge que ocupa la coberta?, quin rol tindrà dins de la novel·la?...

El criteri de compartir la lectura a l'aula i a casa pareix el més recomanable, sobretot, perquè, en el primer dels casos, dona l'oportunitat de fer lectures col·lectives, seguides de comentaris i preguntes que centrarien l'argument i crearien un espai comú de comprensió. D'altra banda, la lectura a casa pot servir per a respectar el ritme individual de cada alumne, alhora que ofereix la possibilitat d'implicar la família en el pla lector.

Mentre lligem el llibre, es poden organitzar diverses activitats que agraden als alumnes i que els motiven a aprofundir en el contingut de l'obra. La tècnica emprada per a contar aquesta història, a cavall del text narratiu i el còmic, pot propiciar iniciatives per a dur a terme diverses activitats. En aquest sentit, entre moltes

altres, hi ha l'opció d'elaborar cartells amb les imatges i els noms dels personatges a partir de les il·lustracions de la novel·la.

Després de llegir el llibre, poden continuar amb les activitats proposades en aquestes propostes didàctiques, o amb unes altres que considerem adients per al nostre alumnat.

De més a més, si volem aprofundir en la lectura de *Jack Peusalats*, podem posar en pràctica altres iniciatives com les següents:

- Comparar la història que protagonitzen els xiquets amb altres de semblants que coneguen a partir de films o lectures anteriors.
- Fer un resum oral del que porten llegit de la novel·la en començar cada sessió de lectura col·lectiva a l'aula.
- Comentar les accions del Porc i la influència que té la *consciència* en els seus actes.
- Aprofitar el nom dels països per a tractar de situar-los en un mapa i identificar-hi els més coneguts.
- Treballar les actituds, posant de relleu les mostres de valor i solidaritat d'alguns personatges per tal d'ajudar els xiquets.
- Valorar la història narrada i el procediment triat per l'autor, que recorre al text narratiu i al còmic il·lustrat.

SOLUCIÓ D'ALGUNES DE LES ACTIVITATS PROPOSADES

Abans de llegir el llibre

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 5

Fals, fals, vertader, vertader, vertader.

Activitats complementàries

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 6

1. Mack Navalla segresta Ned al carrer de la Boira.
2. Peusalats es presenta davant de Rose i Lily i promet ajudar-les.
3. El Porc revela a la senyoreta Gralla i al senyor Pena el lloc on són les dues germanes.
4. Jack Peusalats allibera Ned i lliga els malfactors al llit on dormien.
5. Polly i Jim van a l'orfenat i es presenten com a pares dels xiquets.
6. Ned, Rose i Lily arriben al moll quan el vaixell salpa, i coneixen son pare.

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 9

Capità Webster, senyor Pena, Ned, Mack Navalla, Jack Peusalats.

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 13

B	O	W	L	I	N	G			
	P	E	U	S	A	L	A	T	S
	I	B			V				
	C	S			A				
	K	T			L				
	L	E			L				
	E	R			A				
	S	U	M	M	E	R	S		

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 16

	Por, temor
	Mal produït per un colp, confusió
	Velocitat, rapidesa
	Amenaça d'un gos o una fera
	Confusió, dolor, situació incomprensible

PROPOSTES DE TREBALL*

(MATERIAL FOTOCOPIABLE)

* L'editorial autoritza la reproducció d'aquestes *Propostes de treball* amb finalitats didàctiques, però recorda que no es permet la reproducció, per fotocòpia o altres mitjans, del llibre a què es refereixen.

A) ABANS DE LLEGIR EL LLIBRE

TÍTOL DE L'OBRA:

AUTOR:

TRADUCTOR:

DIBUIXOS DE:

EDICIONS BROMERA, SL.

COL·LECCIÓ: Núm.:

1. Per què s'escapen Rose, Lily i Ned de l'orfenat?

.....
.....

2. Qui segresta Ned? Quin rescat demana a les germanes?

.....

3. Quin personatge extraordinari salva els tres germans dels mal-
factors?

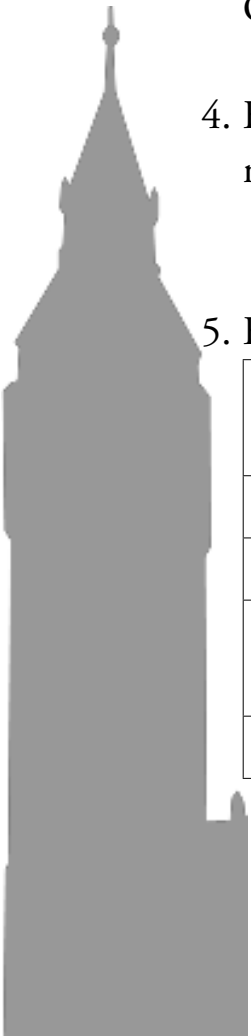
Qui els ajuda també?

4. En quina ciutat d'Anglaterra ocorren els fets que conta la
novel·la?

.....

5. Escribeu vertader o fals.

La gent temia Jack Peusalats perquè era un personatge malvat.	
El pare de Rose, Lily i Ned havia viatjat per Amèrica.	
Polly coneixia molt bé Jack Peusalats.	
Peusalats podia saltar gràcies als molls dels tacons de les sabates.	
El capità esperava que pujara la marea per a salpar.	

6. Quin moment del llibre t'ha agradat més? Per què?

.....

.....

.....

.....

7. Quin moment del llibre t'ha agradat menys? Per què?

.....

.....

.....

.....

8. Si hagueres de puntuar *Jack Peusalats* de l'1 al 10, quina qualificació li donaries? Recomanaries aquest llibre als amics i les amigues? Per què?

.....

.....

.....

.....

B) ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

1. Completa amb noms de personatges que apareixen en la novel·la.

....., i són tres germans que s'escapen d'un orfenat.

Al rei dels bergants de la ciutat li diuen
..... anava vestit com el dimoni però ajudava els desvalguts.

Jim Bowling és un i la seua promesa,, treballa en La Rosa i la Corona.

Els capitosts de l'orfenat s'anomenen i

2. Tria el lloc on s'esdevé cada acció i escriu-lo en la casella que corresponga.

dins d'un contenidor de fem, orfenat, magatzem vell en ruïnes, taverna La Corona i la Rosa, a bord de l'*Indomable*

ACCIÓ	LLOC
Mack escolta el pla dels xiquets per a pagar els passatges.
El capità del vaixell i el pare dels xiquets es troben després de molt de temps.
Lloc de reunió de Mack i la seua banda.
Les xiquetes queden sota la custòdia de la senyoreta Polly Pickles.
Jack Peusalats anuncia el nom del pare dels xiquets.

3. Observa la il·lustració i contesta.

A quin moment del relat correspon?

.....

Quins personatges hi prenen part?

.....

On són?

.....

Per què hi ha anat el mariner?

.....

4. Completa la frase subratllant la resposta adient:

L'autor de la història representa la consciència del Porc...

com una mona

com un ésser minúscul

com un gat

com un ratolí

5. Quin instrument musical toca el cap dels malfactors?

.....

Escriu el nom dels instruments següents i encercla els dos que t'agradaria tocar.

.....

6. Copia les accions següents d'una manera ordenada, tal com apareixen en la novel·la.

–Peusalats es presenta davant de Rose i Lily i promet ajudar-les.

–Mack Navalla segresta Ned al carrer de la Boira.

–Jack Peusalats allibera Ned i lliga els malfactors al llit on dormien.

–El Porc revela a la senyoreta Gralla i al senyor Pena el lloc on són les dues germanes.

–Ned, Rose i Lily arriben al moll quan el vaixell salpa, i coneixen son pare.

–Polly i Jim van a l'orfenat i es presenten com a pares dels xiquets.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Relaciona aquestes expressions del text amb el que signifiquen.

somriure d'orella a orella •

(ser) un braç de mar •

no poder amb l'ànima •

tenir cara de pomes agres •

anar fet una llàstima •

• ser valent o atrevit

• estar ferit o anar desendreçat

• expressar satisfacció, alegria

• estar molt cansat

• posar cara d'enuig

8. Posa l'accent a les paraules que calga.

Australia	autentic	estribord	voste
finestra	anima	ningu	historia
facil	dimoni	America	portentos

9. Escriu el nom dels personatges que diuen aquestes frases.

.....: Aquell mariner despistat no dóna senyals de vida...

.....: Quina satisfacció, senyoreta Gralla. Hem recuperat les fugitives.

.....: No podríem descansar una miqueta, Rose?

.....: Porteu la joia a l'alba i jo us tornaré el vostre germà d'una peça.

.....: Sóc dels vostres. Sóc bo. Atrape malvats i arregle injustícies.

10. Llig el menú de l'hotel Saveloy que hi ha en la pàgina 51.

Elabora un menú amb productes que no demanaries mai, i un altre amb els aliments que més t'agraden que preparen a ta casa.

MENÚ QUE NO TRIARIA MAI	EL MEU MENÚ PREFERIT
Primer plat	Primer plat
.....
.....
Segon plat	Segon plat
.....
.....
Postres	Postres
.....
.....

11. Dibuixa el protagonista de la novel·la i escriu una frase seua o inventa'n una.

.....

12. Ordena les lletres i forma els noms dels membres de la banda de Mack Navalla. En acabant, relaciona cada nom amb el dibuix que corresponga.

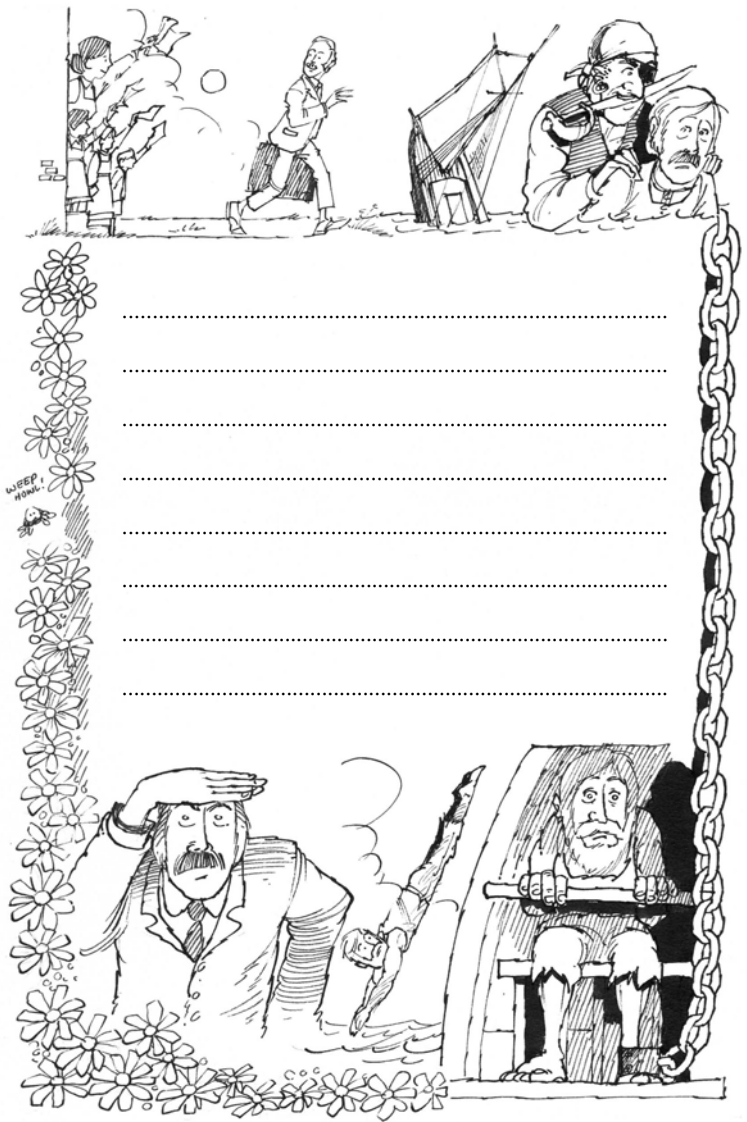
- LANQUIN Quinlan
- RENEGRIFE
- ONAU BRE
- MKAC
- LE CROP

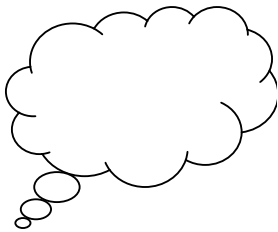
13. Localitza els cognoms dels personatges següents: Jim, Mack, Rose, Andrew, Jack, Polly. (Podríem substituir els noms per imatges)

B	O	W	L	I	N	G	S	T	Y
A	P	E	U	S	A	L	A	T	S
S	I	B	N	I	V	N	A	T	D
F	C	S	H	K	A	B	S	R	G
G	K	T	Y	L	L	V	F	E	H
H	L	E	T	P	L	C	G	W	J
V	E	R	R	J	A	X	G	Q	K
B	S	U	M	M	E	R	S	A	M

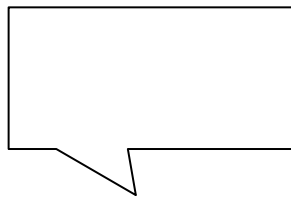
14. Observa la il·lustració i escriu la història del senyor Summers amb les teues paraules. Després, compara el text que has escrit, amb el que hi ha en la pàgina 25.

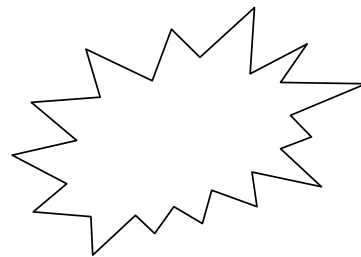
15. En els còmics, el format de les bafarades també aporta significat al text que contenen. Escriu les frases següents en la bafarada que corresponga.

Oh, Rose!
Ara què
farem?

Corre, Rose!
Corre, Lily!

Un colp fàcil per a
un nit boirosa ... Ara,
busquem aquest retrat
tan valuós.

16. L'il·lustrador fa servir, al llarg de la novel·la, recursos habituals en els còmics. Fixa't en els recursos següents i relaciona'ls amb el que expressen.

	<p>Velocitat, rapidesa</p>
	<p>Confusió, dolor, situació incomprensible</p>
	<p>Por, temor</p>
	<p>Mal produït per un colp, confusió</p>
	<p>Amenaça d'un gos o una fera</p>

17. Jim i Polly es disfressen per fer creure els guardians de l'orfenat que són els pares dels xiquets. Inventa i escriu de quina altra manera hauries intentat entrar-hi.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

18. Llig les definicions següents i escriu els noms que falten en aquesta embarcació.

Floc: vela triangular situada a proa, davant del pal.

Major: vela més gran que va afermada al pal major i a la botavara.

Escota: corda lligada als baixos de les veles i que serveix per a subjectar-les.

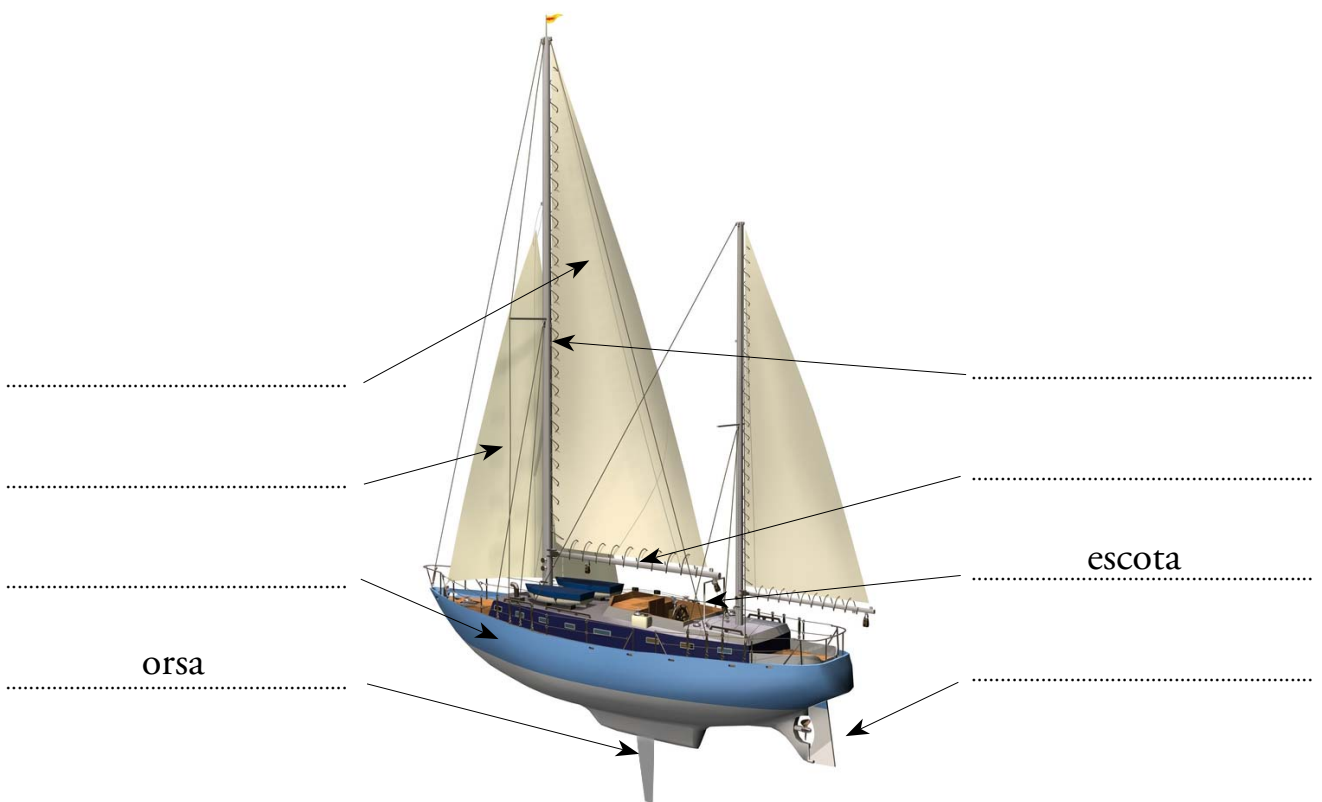
Orsa: peça metàl·lica o de fusta disposada a la quilla d'algunes embarcacions.

Pal: peça vertical de fusta, de ferro o d'acer que serveix per a sostenir les veles.

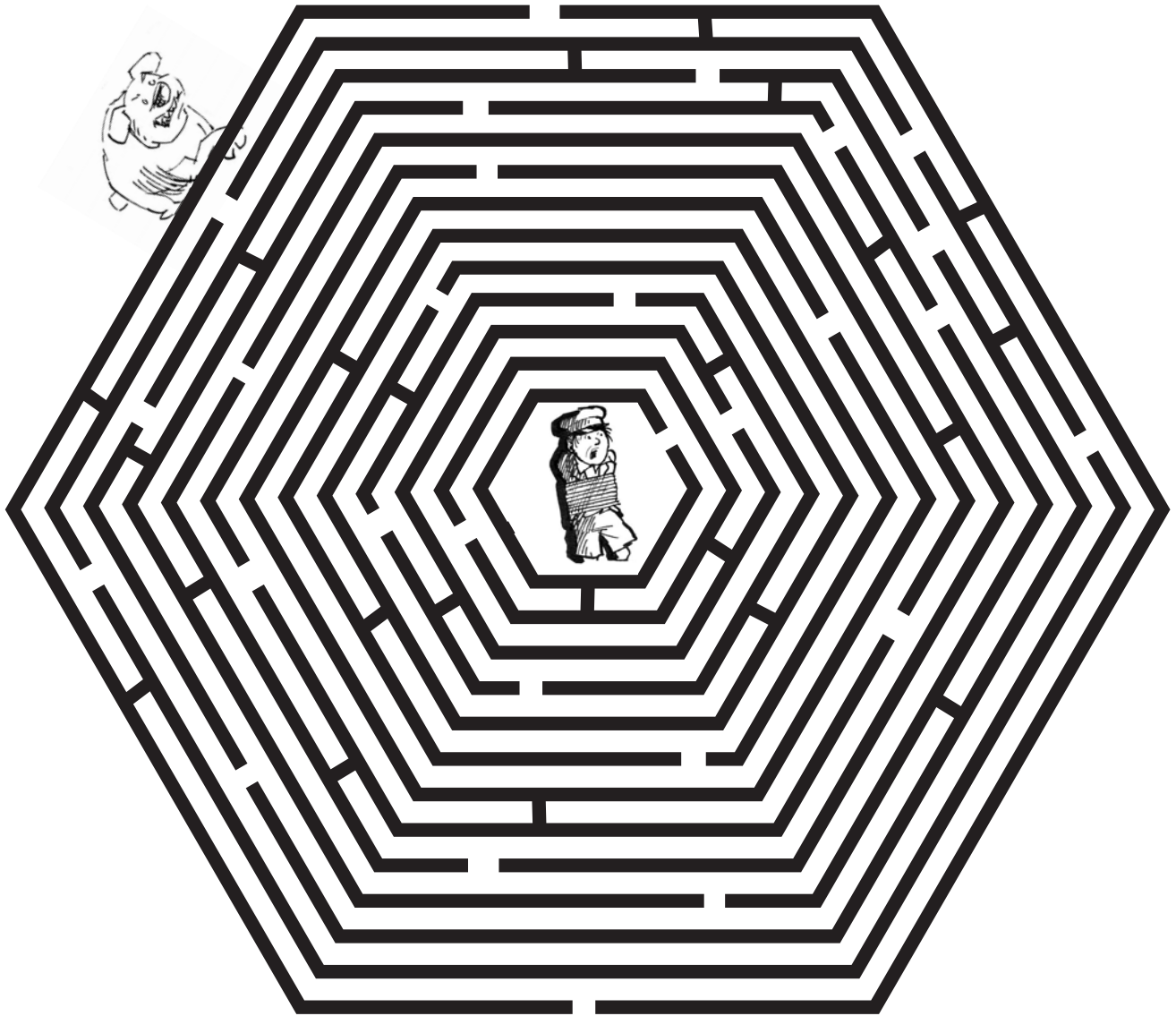
Botavara: perxa allargada maniobrable, subjecta al pal per l'extrem de proa.

Buc: cos d'un vaixell.

Timó: peça plana articulada en un eix vertical en una embarcació, que la fa girar en una direcció o altra.

19. Quin camí seguirà Lluçeneta per a arribar fins a Ned?

Propostes didàctiques referides al llibre
Jack Peusalats (ISBN: 978-84-9824-430-4)

© Edicions Bromera, SL.
Apartat de correus 147 – 46600 Alzira
www.bromera.com

© *Josep Millo Vallés, 2009*
© *Dibuixos: David Mostyn, 1989*